מי ברכב מי ברגל

מילים: רפאל ספורטה

לחן: עמנואל עמירן

רעיון ועריכה: רון יורמן, לאריסה סיאונוב ואורית כהן

הקדמה:

מערך שיעור זה מתאים לכל אחד משלושת הרגלים בהם נהגו לעלות לירושלים: פסח, שבועות וסוכות. העלייה לירושלים לוותה בשירים וניגונים, במחולות ושמחה רבה.

מטרות מוזיקליות:

1. התלמידים יכירו רפרטואר שירים רחב ומגוון.
2. התלמידים יזהו סיומים ברורים של חלקים/ משפטים בשיר.
3. התלמידים ינגנו תבניות ומקצבים בסיסיים בכלי הקשה בביצוע זורם.

מטרות חוץ מוזיקליות:

1. התלמידים ישתפו פעולה ביניהם ויקשיבו האחד לשני.
2. התלמידים ישתתפו בפעילויות השיעור הכוללות גם תנועה במרחב.

אוכלוסיית היעד:

מגוון אוכלוסיות בתפקוד בינוני-נמוך, גילאי 6-9.

מערך שיעור

עזרי הוראה:

מקרן ומחשב/ אייפד.

כלי נגינה: תוף, מצלתיים, שליש, פעמון, מקלות מקצב לכל תלמיד בקבוצה (או חלוקת הכיתה לשתי קבוצות).

סרטים (מטפחות בד): מטפחת/סרט לכל תלמיד בקבוצה (או חלוקת הכיתה לשתי קבוצות).

מי ברכב זמרשת - קישור למילים של השיר מאתר זמרשת.

מי ברכב בסמלים - קישור לביצוע הראשון המלווה בסמלים ומטרתו הכרת השיר בסיוע ויזואלי.

מי ברכב ביצוע איטי - קישור לביצוע השני, האיטי יותר אשר מאפשר להצליח את פעילויות התנועה במרחב ובנגינה.

דגשים לתנאים פיזיים:

מרחב תנועה מקסימלי (עבור ילדים עם כיסאות גלגלים).

מהלך הפעילות:

בשיעור מספר פעילויות בתחומי ההאזנה, שירה, תנועה וביצוע.

- האזנה ראשונה:

האזנה לביצוע הראשון עם הסמלים (מי ברכב). יש להאט את מהירות הסירטון בהגדרות הסירטון ביוטיוב למהירות 0.75.

- האזנה שניה:

התלמידים מצטרפים למחיאות הכפיים על הפעמה עם המורה כפי יכולתם.

- האזנה שלישית:

תנועה במרחב על פי הביצוע השני של השיר מי ברכב בביצוע איטי.

נחלק את תלמידי הכיתה לשניים: קבוצת הצועדים וקבוצת המנגנים.

לקבוצת הצועדים יחולקו מקלות מקצב. הם יקישו את הפעמה בחלק הראשון של השיר, כאשר המורה צועד בראש קבוצה זו ומקיש גם הוא את הפעמה. התלמידים מנסים לצעוד אחריו ולהקיש את הפעמה כמו המורה.

לקבוצת המנגנים יחולקו כלי ההקשה המוזכרים בשיר: תוף, מצלתיים, שליש וצלצל (פעמונים). התלמידים מקישים באופן חפשי כאשר הם שומעים בשיר את שמות כלי הנגינה כלומר, כולם מקישים ביחד לאורך כל המשפט כולו ואין סולנים.

האזנה רביעית:

לנסות לשיר עם שקופיות הסימנים.

המלצות לפיתוח:

- חלוקת הכיתה לשניים:

חלק ראשון "מי ברכב..... בצלצל"- חלוקת כלי ההקשה מהשיר (תוף, מצילתיים, שליש וצלצל). ומנגנים ביחד באופן חפשי.

חלק שני "נעלה נא.." – קבוצת תלמידים עם סרטים קשורים ביד, מנופפים בסרטים מצד לצד בקצב השיר.

- רעיון נוסף:

״מי ברכב... יצעד בסד״ - המורה ישיר את השיר ללא ליווי מוזיקלי, וימחא כף בסוף משפט מוזיקלי כאשר התלמידים ינסו למחוא יחד איתו.

״מי בראש ישא הדגל.... יד״ – ניפנוף עם דגל דמיוני יחד עם המורה.

תובנות ועקרונות עבודה:

- השיר מזמן מיקוד על פעמה, פיסוק מוזיקלי ונגינה בכלים המוזכרים בשיר.
- חשיבות החוויה גדולה מחשיבות דיוק הקשת הפעמה.
- הפעילויות אשר מוצעות במערך מותאמות לאוכלוסייה מאוד מגוונת (בכיתה שעבורה הוכן השיעור ישנם תלמידים עם נכויות פיזיות, תלמידים מוגבלים תנועתית והתפתחותית). על כן ניתנו מספר הצעות והמלצה לפיתוח.
- לא תמיד התנאים הפיזיים לקיום כל הפעילויות אפשריים ולכן ישנן גם חלופות (ניתן לעיין בהצעות לפיתוח).
- את פעילות התנועה במרחב ניתן להמיר לפעילות בישיבה במקום (במידה וישנם בכיתה קשיים מוטוריים)
- במידה ואין מחשב ומקרן וקבוצת הלימוד קטנה, ניתן להקרין את סרטון השיר עם הסמלים גם באמצעות האייפד.
- בפעילות עם הסרטים וכלי ההקשה מומלץ להיעזר באנשי הצוות על מנת למנוע מהתלמידים להכניס את הסרט לפה או לחלופין למנוע שימוש לא מותאם עם כלי הנגינה כגון אלימות כלפי חבר.